

JOURNAL OF BELGIAN HISTORY
BELGISCH TIJDSCHRIFT VOOR NIEUWSTE GESCHIEDENIS
REVUE BELGE D'HISTOIRE CONTEMPORAINE

Tegenstellingen in België tijdens de Eerste Wereldoorlog

Oproep Themanummer BTNG (te verschijnen september 2014)

Voor alle informatie (bv. in verband met redactionele richtlijnen over het BTNG :
www.journalbelgianhistory.be

Over de Belgische samenleving tijdens de Eerste Wereldoorlog blijft in belangrijke mate het beeld overeind van een eendrachtige natie die alle interne tegenstellingen inruilde voor gedeeld slachtofferschap of volgehouden patriottisch verzet tegen de gehate invaller. De enige en manifeste uitzondering op dit consensuele beeld vormt het communautaire conflict dat als gevolg van de Eerste Wereldoorlog sterk intensiverde. Dat het nationaliteitenconflict als enige binnenlandse breuklijn in België tijdens de Eerste Wereldoorlog systematisch onderzocht werd, wekt geen verwondering, gezien de uiteenlopende nationalistische interpretaties van het oorlogsverleden die tijdens het Interbellum opgang maakten.

Door alle aandacht die naar de eenheid dan wel verdeeldheid in nationale zin is gegaan, zijn andere binnenlandse breuklijnen op de achtergrond gedrongen. Dit zeer ten onrechte want in bezet en onbezet België en onder de Belgische vluchtelingen stak geleidelijk een heel aantal zeer reële binnenlandse tegenstellingen de kop op. De bestaande klassentegenstellingen werden door de oorlog verscherpt. Maar de oorlog riep ook heel nieuwe spanningen in het leven. Onder hen die in het bezette land gebleven waren, groeide de minachting voor de vluchtelingen (met inbegrip van de regering in Le Havre), terwijl onder de vluchtelingen met wantrouwen naar het bezette land werd gekeken. Aan de frontlinie groeide de perceptie dat sommige categorieën binnen het leger aan de gevaren en problemen eigen aan de oorlogsvoering ontsnapten. Als gevolg van de schaarste in het bezette land kwamen de relaties tussen producenten, consumenten en verdelers van voedsel onder druk te staan, wat zich onder meer vertaalde in spanning tussen stad en platteland. Mensen die met de gehate bezetter heulden, werden uitgespuwd door het gros van de bevolking. Nieuwe (lokale) elites kwamen naar voor en eigenden zich bevoegdheden toe waardoor spanningen optraden met gevestigde machthebbers en netwerken. Personen van Duitse afkomst werden geassocieerd met diezelfde bezetter.

Oogmerk van dit themanummer van BTNG is voor het eerst systematische aandacht te verlenen aan die binnen-Belgische spanningsvelden en de onderlinge samenhang tussen die tegenstellingen te onderzoeken. Zodoende kan dit nummer een belangrijke bijdrage leveren tot de sociaalhistorische wending van het onderzoek over België tijdens de Eerste Wereldoorlog. Het nummer mikt zowel op lokale of regionale casestudies als op bijdragen met een nationale focus. Auteurs die geïnteresseerd zijn om een bijdrage te leveren, kunnen tot **1 augustus 2013** een kort voorstel (500 woorden) sturen naar de gastredacteuren van deze bundel Axel Tixhon (axel.tixhon@fundp.ac.be) en Antoon Vrints (antoon.vrints@ugent.be). De eigenlijke manuscripten worden tegen **1 december 2013** bij de

hoofdredactie verwacht en zullen volgens de gebruikelijke procedure (double blind peer review) beoordeeld worden.

—